

شرح خطبہ حضرت زہرا علیہا السلام

ویرایش دوم

آیة اللہ سید عزالدین حسینی زنجانی
کوئٹہ من سید محمد حسینی زنجانی

بیت
۱۳۹۶

کتاب برگزیده سال ولایت / ۱۳۸۲
کتاب برگزیده جشنواره مرزبانی وحی و خرد / ۱۳۸۷

موضوع:

عقاید: ۴۹ (حدیث: ۶۴)

گروه مخاطب:

- عمومی

- تخصصی (طلاب و دانشجویان)

شماره انتشار کتاب (چاپ اول): ۳

مسلسل انتشار (چاپ اول و باز چاپ): ۳۹

کتاب‌های آیه‌الله سیدعزالدین حسینی زنجانی / ۳

حسینی زنجانی، عزالدین، ۱۳۰۰-۱۳۹۲. شارح،
شرح خطبه حضرت زهرا علیها السلام / سیدعزالدین حسینی زنجانی؛ به کوشش سیدعزالدین حسینی زنجانی. - [ویراست ۲]. - قم:
مؤسسه بوستان کتاب (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم)، ۱۳۸۳.
[۷۰۸] ص. - (مؤسسه بوستان کتاب؛ ۷۲۰). کتاب‌های آیه‌الله سیدعزالدین حسینی زنجانی؛ ۳ (حدیث؛ ۶۴). عقاید؛ ۴۹
ISBN 978-964-05-1396-7

فهرست نویسی براساس اطلاعات فیما.

Āyatollāh Seyyed Ezz-ed-Dīn-e Hoseynī-ye Zanjānī. The Khutbah of

ص. ع. به انگلیسی:

Fātimat az-Zahrā' (A) An Explanation

کتاب‌نامه به صورت زیرنویس.

چاپ شانزدهم: ۱۳۹۶.

۱. فاطمه زهرا علیها السلام، ۱۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. خطبه‌ها - نقد و تفسیر. الف. فاطمه زهرا علیها السلام، ۱۳ قبل از
هجرت - ۱۱ ق. خطبه‌ها - شرح. ب. حسینی زنجانی، محمد، ۱۳۲۶ - مصحح. ج. دفتر تبلیغات اسلامی حوزه علمیه قم. مؤسسه
بوستان کتاب. د. عنوان. ه. عنوان: خطبه حضرت زهرا علیها السلام.

۲۹۷ / ۹۷۳

۴ ش ۵ ح / BP ۲۷ / ۲۲

۱۳۹۶

شرح خطبه حضرت زهرا علیها السلام

- نویسنده: آیه الله سید: الدین حسینی زنجانی • به کوشش: سیدمحمد حسینی زنجانی
- ناشر: مؤسسه بوستان کتاب
- (مرکز چاپ و نشر دفتر تبلیغات اسلامی حوزة علمیه قم)
- چاپ و صحافی: چاپخانه مؤسسه بوستان کتاب
- نوبت چاپ: شانزدهم / ۱۳۹۶ • شمارگان: ۸۰ • بها: ۵۲۰۰۰ تومان

تمامی حقوق © محفوظ است

printed in the Islamic Republic of Iran

- ❖ دفتر مرکزی: قم، خ شهدا (صفاینه)، ص پ ۹۱۷ / ۳۷۱۸۵، تلفن: ۷-۲۱۵۵-۳۷۱، فکس: ۳۷۷۴۲۱۰، تلفن بخش: ۳۷۷۴۳۴۲۶
- ❖ فروشگاه مرکزی: قم، چهارراه شهدا (عرضه ۱۲۰۰۰ عنوان کتاب با همکاری ۱۷۰ ناشر)
- ❖ فروشگاه شماره ۲: تهران، خیابان انقلاب، بین وصال و فلسطین، پلاک ۹۵۱، تلفن: ۹۸۷۸-۶۶
- ❖ فروشگاه شماره ۳: مشهد، چهارراه خسروی، مجتمع پاس، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه خراسان رضوی، تلفن: ۳۲۲۳۳۶۷
- ❖ فروشگاه شماره ۴: اصفهان، چهارراه کرمانی، جنب دفتر تبلیغات اسلامی شعبه اصفهان، تلفن: ۳۷۰-۲۲۲۲۰
- ❖ فروشگاه شماره ۵ (رنگین کمان، فروشگاه کودک و نوجوان): قم، چهارراه شهدا، نیش خیابان ارم، تلفن: ۳۷۷۴۳۱۷۹

اطلاع از تازه های نشر از طریق پیام کوتاه (SMS)، یا ارسال شماره همراه خود به ۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ یا ارسال درخواست به:

پست الکترونیک مؤسسه: E-mail: info@bustaneketab.com

جدیدترین آثار مؤسسه و آشنایی بیشتر با آن در وب سایت: <http://www.bustaneketab.com>

با قدرانی از همکارانی که در تولید این اثر نقش داشته اند:

• اعضای شورای بررسی آثار • دبیر شورای کتاب: مهدی محدثی • سرویراستار: ابوالفضل طریقه دار • ویراستاران: سیدحسین فاطمی و محمدرضا امین • نمایه ساز: فرج الله جهاندوست • چکیده عربی: سهیله خانفی • چکیده انگلیسی: عبدالمجید مطوریان • فیبا: مصطفی محفوتلی • حروفنگاری: داود آوریده و سعید حمیدی • اصلاحات حروفنگاری: حسین ملاگلی، محمود هدایی و احمد مؤتمنی • صفحه آرایی: احمد اخلی و حسین محمدی • کارشناس نمونه خوانی: محمدجوان مصطفوی • نمونه خوانی: روح الله بیگی، علی رضا یوسفی فرد، سیدعلی قائمی و جلیل حبیبی • کنترل نمونه خوانی: ولی قربانی • کنترل فنی صفحه آرایی: سیدرضا محمدی • کارشناس طراحی و گرافیک و طراح جلد: مسعود نجابانی • اداره آماده سازی: حمیدرضا تیموری • اداره چاپخانه: مجید مهدوی و سایر همکاران لیتوگرافی، چاپ و صحافی • مدیر تولید: عبدالهادی اشرفی.

فهرست موضوعات

۲۱	پیش‌گفتار
۲۱	فرزند عسکری رضی الله عنه ، حجت‌العالم الهی
۲۳	انگیزه این شرح
۲۵	مقدمه
۲۵	سند خطبه
۳۰	فدک در تاریخ
۲۵	هدف از تعقیب فدک
۳۷	حمد و ثنای الهی
۳۷	متن خطبه
۳۷	ترجمه
۳۸	توضیح مفردات
۴۰	حمد و شکر
۴۰	تعریف حمد و شکر
۴۱	فروق حمد و شکر
۴۲	کلمه «ما» در «ما أنعم» و
۴۳	قرآن و تسبیح موجودات

- ۴۷..... اختصاص همه ستایش‌ها به ذات الهی
- ۵۳..... الهام چیست؟
- ۵۴..... انگیزه حالت الهام
- ۵۷..... علم صدیقه طاهره (ع)
- ۶۳..... بحثی با غزالی در تعریف نعمت
- ۷۲..... سخن علی (ع) با ربیع
- ۷۳..... هماهنگی نعمت‌ها
- ۸۰..... نشاط و اثر
- ۸۱..... توالی نعمت‌ها
- ۸۲..... ناتوانی از شمارش نعمت‌ها
- ۸۳..... سخن فخر رازی درباره ناتوانی از شمارش نعمت‌ها
- ۸۵..... فراتر بودن نعمت‌ها از درک انسان با
- ۸۶..... اقسام عالم ما سوی الله از دیدگاه فلاسفه
- ۸۶..... عالم عقل
- ۹۰..... عالم مثال
- ۹۱..... عالم ماده
- ۹۲..... مسئولیت در برابر نعمت‌ها
- ۹۳..... بیان تلازم موهبت با مسئولیت
- ۹۴..... مسئولیت رهبری در نهج البلاغه
- ۹۵..... مسئولیت سنگین رهبران از نظر امام سجاد (ع)
- ۹۷..... مفهوم شکر در قرآن
- ۹۸..... تبعیت از راه انبیا از مصادیق شکر است
- ۱۰۶..... شرح صدر
- ۱۰۸..... روایتی از امام صادق (ع) در معنای شکر

- ۱۱۲ مراتب شکر
- ۱۱۴ راز تأکید قرآن بر حمد و شکر و تسبیح
- ۱۱۴ وجود دو کانون عقل و عواطف در انسان
- ۱۱۷ عدم کارآیی عقل بدون عاطفه
- ۱۱۸ عاطفه برتر (محبت)
- ۱۱۹ راه ایجاد محبت
- ۱۲۲ تفاوت مکتب انبیا با مکتب‌های دیگر
- ۱۲۵ توحید و صفات الهی
- ۱۲۵ متن
- ۱۲۵ ترجمه
- ۱۲۶ توضیح مفردات
- ۱۲۷ بحث ادبی
- ۱۳۰ توحید و یکتاپرستی قبل از شرک
- ۱۳۲ عامل دوگانه پرستی
- ۱۳۳ روایتی از امام صادق علیه السلام در بیان ریشه بت پرستی
- ۱۳۵ رب النوع
- ۱۳۶ عرب قبل از اسلام
- ۱۳۷ نیاکان عرب
- ۱۳۸ دلیل گرایش شدید عرب به بت پرستی
- ۱۳۹ توحید، زیربنای اسلام و قرآن
- ۱۴۰ مرگب بودن توحید از اثبات و نفی، در نظر قرآن
- ۱۴۱ طاغوت چیست؟
- ۱۴۱ عبرت از گذشتگان
- ۱۴۳ مراتب توحید

- ۱۴۷..... وابستگی فکر به ذات ربوبی
- ۱۴۸..... برگشت اصول پنج گانه دین به توحید
- ۱۵۲..... سازنده بودن عقیده در اسلام
- ۱۵۳..... چند بعدی بودن اسلام
- ۱۵۸..... شهادت به وحدانیت
- ۱۵۹..... وحدت عددی
- ۱۶۳..... تئوچ و تفسیر سوره توحید
- ۱۶۷..... وحدت حقه در روایات
- ۱۶۹..... نمونه وحدت عددی
- ۱۷۳..... برهان قرآن در توحید
- ۱۷۵..... دو اشکال
- ۱۷۵..... اشکال اول: وجود بی نظمی در جهان
- ۱۷۶..... اشکال دوم: وجود دو مدبّر یا بیسّر
- ۱۸۰..... کلمه توحید: تأویل اخلاص
- ۱۸۱..... ۱. مراد از تأویل
- ۱۸۳..... چگونه اخلاص، تأویل کلمه توحید است؟
- ۱۸۶..... فرق فطرت دل و فطرت عقل
- ۱۸۷..... وجود دو «من» در انسان
- ۱۸۹..... نظم در موجودات جهان
- ۱۹۵..... گفتار پایانی در ذات
- ۱۹۶..... سخن غزالی در راز نارسایی شناخت انسان از خدا
- ۲۰۱..... صفات مثبت و منفی
- ۲۰۸..... روایت هشام درباره صفات الهی
- ۲۱۱..... سه صفت سلبی خدا

- ۲۱۱ گفت‌وگوی ابوقره با امام رضا علیه السلام دربارهٔ رؤیت
- ۲۱۴ اشکال
- ۲۱۴ تعطیل شدن صفات
- ۲۱۵ اشاره به دو صفت ثبوتی قدرت و اراده
- ۲۱۸ قدرت خدا
- ۲۱۸ معنای قدرت
- ۲۲۲ ازلی و نسبت آن به خدا
- ۲۲۳ اراده خدا
- ۲۲۴ معنای اراده
- ۲۲۵ اراده در بشر و خدا
- ۲۲۷ اراده از صفات ذاتی فعلی
- ۲۳۰ بی‌نیازی مطلق خدا
- ۲۳۰ شوق به کمال در انسان
- ۲۳۳ رفتار امام صادق علیه السلام
- ۲۳۴ بی‌نیازی، یکی از اسمای حسنی خدا
- ۲۳۵ عقیدهٔ دانشمندان امامیه پیرامون راز خلقت
- ۲۳۶ مطابقت با قرآن کریم
- ۲۳۷ مظهر رأفت در انجام وظایف
- ۲۳۸ اهداف خلقت
- ۲۳۸ ۱. تثبیت حکمت الهی
- ۲۴۲ ۲. پرستش خدا
- ۲۴۲ راز تعبد در اسلام
- ۲۴۴ ۳. ارجمند ساختن دعوت انبیا
- ۲۴۶ ثواب و عقاب برای طاعت و معصیت

۲۴۷	بحث فلسفی در کيفر اعمال
۲۵۱	نبوت
۲۵۱	متن
۲۵۱	ترجمه
۲۵۲	توضیح مفردات
۲۵۴	شخصیت پیامبر
۲۵۶	برگزیدگی معرفتی پیامبر اسلام به همه انبیا
۲۶۲	سرّ خامنه
۲۶۴	اوضاع جهان در دوران نبوت
۲۶۶	سرّ تعبیر «عکفا لمرزوقها»
۲۷۰	نظر صدر المتألهین دربارهٔ میزانهای انبیا
۲۷۱	میزان تعادل
۲۷۳	میزان تلازم
۲۷۴	میزان تعاند
۲۷۵	تأمین آرامش در مکتب انبیا
۲۷۹	حقیقت انسان در قرآن
۲۸۰	انسان با بعدهای متضاد
۲۸۴	هدف از قدم نهادن انسان به این کرهٔ خاکی
۲۸۶	انسان و استفاده از نعمت‌ها
۲۸۷	مخالفت با قرآن و سنت
۲۸۷	الف) مخالفت با قرآن
۲۸۸	ب) مخالفت با سنت
۲۹۰	غریزهٔ زیبایی طلبی
۲۹۲	دایرهٔ محدودیت‌ها

- ۲۹۴ حاصل عمل کرد پیامبر در دوران زندگی
- ۲۹۴ خلاصه این بخش
- ۲۹۷ قرآن و فلسفه احکام
- ۲۹۷ متن
- ۲۹۸ ترجمه
- ۲۹۹ توضیح مفردات
- ۳۰۹ عبودیت بالاترین کمال
- ۳۱۲ شرافت مخاطب بودن به خطاب الهی
- ۳۱۳ مسئولیت همگامی در امر داعیان گمراهی
- ۳۱۵ قرآن، بهترین وسیله
- ۳۱۶ معنای نور
- ۳۱۹ عوامل تکامل روح انسان
- ۳۲۲ روشنی دلایل قرآن
- ۳۲۵ حجیت ظواهر قرآن
- ۳۲۸ قرآن و وحدت جهان
- ۳۳۰ معنای عزیمت در قرآن
- ۳۳۵ شریعت در اصطلاح قرآن
- ۳۳۶ فلسفه احکام
- ۳۳۶ احکام تابع مصالح و مفاسد واقعی است
- ۳۳۸ حقیقت ایمان
- ۳۳۸ گفتار ملاصدرا در معنای ایمان
- ۳۴۳ شرک زدا بودن ایمان
- ۳۴۵ اطلاق شرک به یهود و نصاری در قرآن
- ۳۴۶ قرآن و شرک

۳۴۶		نبود دلیل (سلطان) میزان شرک در قرآن
۳۴۸		نماز وسیله پاکی از کبر
۳۴۹		کبر، روح خودبینی
۳۵۲		زکات وسیله تزکیه
۳۵۴		مالکیت در اسلام
۳۵۷		روزه باعث تثبیت اخلاص
۳۵۸		حج برای سواری دین
۳۶۱		عدالت موجب برابری قلبها
۳۶۵		اطاعت از امامت انگیز وحدت جامعه
۳۷۱		جهاد مایه عزت اسلام
۳۷۱		معنای باغی
۳۷۱		جهاد تهاجمی و دفاعی
۳۷۳		صبر موجب اجر و پاداش
۳۷۵		مددگیری از دو عامل درونی و بیرونی در برخورد حوادث
۳۷۶		تشریح امر به معروف برای مصلحت عمومی
۳۷۸		نقش اسلام در اشاعه معروف
۳۷۹		معنای معروف و منکر
۳۸۱		احسان به والدین سپر خشم خدا
۳۸۳		صله رحم باعث تکثیر نسل و عدد می شود
۳۸۵		قصاص برای جلوگیری از خون ریزی
۳۸۷		چند اشکال در مورد قصاص و پاسخ آن
۳۹۰		وفای به نذر زمینه مغفرت الهی
۳۹۲		پر دادن پیمانها برای جلوگیری از کم فروشی
۳۹۲		حرمت خمر برای جلوگیری از پلیدی

- ۳۹۳ اجتناب از قذف مانع لعن الهی
- ۳۹۴ معنای قذف و شرایط تحقق آن
- ۳۹۵ ترک دزدی موجب عزت نفس
- ۳۹۶ اعتراض ابوالعلا به قصاص و جواب سید مرتضی
- ۳۹۶ شرایط قطع دست دزد
- ۳۹۷ اجتناب از خوردن اموال یتیم برای پرهیز از ظلم به آنان
- ۳۹۸ عدالت حاکمان موجب اصلاح دولت و محبت رعیت
- ۳۹۸ جایگاه مردم در حکومت اسلامی و دیگر حکومت‌ها
- ۴۰۰ دستور علی علیه السلام به مالک اشتر درباره جلب رضایت توده مردم
- ۴۰۱ دو گروه اقلیت و اکثریت در جامعه و ویژگی‌های آنها
- ۴۰۳ اخلاص برای خدا علت حرمت ترک
- ۴۰۴ نتیجه‌گیری از بیان فلسفه احکام
- ۴۰۷ ای مردم! بدانید که من فاطمه‌ام
- ۴۰۷ متن
- ۴۰۸ ترجمه
- ۴۰۹ توضیح مفردات
- ۴۱۳ تأکید فاطمه علیها السلام بر معرفی خود
- ۴۱۷ انقلاب پیامبر
- ۴۱۸ مراد از «یوم الله»
- ۴۲۰ انقلاب نمونه
- ۴۲۳ قاطعیت و انعطاف ناپذیری
- ۴۲۶ شرح اوضاع گذشته جزیره العرب
- ۴۲۸ جغرافیای عربستان
- ۴۲۹ حکومت
- ۴۲۹ تعصب‌های قبیله‌ای

- ۴۳۰..... خونریزی و جنگ
- ۴۳۱..... غارت
- ۴۳۲..... زنده به گور کردن دختران
- ۴۳۳..... بت پرستی
- ۴۳۴..... بت‌های معروف در قرآن
- ۴۳۶..... اعتقاد به روز رستاخیز
- ۴۳۶..... داشت عرب از نبوت و معاد
- ۴۳۷..... رول رباخواری
- ۴۳۸..... پسر از اسلام که رسیدند؟
- ۴۳۹..... خدمت‌های مولانا متقان
- ۴۴۲..... پایداری علی علیه السلام در جنگ‌ها
- ۴۴۴..... رنج پذیری علی علیه السلام در راه خدا
- ۴۴۵..... کوشا در اجرای فرمان خدا
- ۴۴۶..... نزدیک به رسول خدا صلی الله علیه و آله
- ۴۴۷..... علی علیه السلام امیرالمؤمنین
- ۴۴۸..... فرار دیگران در جنگ‌ها
- ۴۵۳..... بازگویی دوران رکود پس از انقلاب
- ۴۵۳..... متن
- ۴۵۴..... ترجمه
- ۴۵۵..... توضیح مفردات
- ۴۵۷..... دشمن خارجی و داخلی
- ۴۵۸..... دشمن خارجی
- ۴۵۹..... دشمن داخلی
- ۴۶۲..... تکرار سنت بنی اسرائیل
- ۴۶۳..... روش و سنت بنی اسرائیل

۴۶۶	تکرار تاریخ
۴۶۶	معیار قبح پرستش گوساله
۴۶۹	معنای وسیع عبادت
۴۷۰	هشدار قرآن کریم
۴۷۲	هشدار پیامبر
۴۷۶	حزب سّری و متشکل
۴۷۷	فعالیت آشکارا
۴۸۰	تختین موقیت حزب
۴۸۱	پوسیده شدن دین
۴۸۹	دین نمی تواند حلال خدا باشد
۴۸۹	دین چیست؟
۴۹۰	جامعیت قرآن
۴۹۲	دین و پاسخ به مشکلات
۴۹۳	دین وسیله سلطنت نیست
۴۹۳	ضرورت پاسخ گویی به نیازهای علمی
۴۹۵	سیمای خلیفه اول قبل از اسلام
۴۹۸	توبیح انصار!
۵۰۲	سقوط در فتنه
۵۰۹	سراغاز استخفاف اسلام
۵۱۴	امامت امری ملکوتی
۵۲۰	تبعیض در ایمان به پیامبران
۵۲۲	وقایع پس از رحلت پیامبر
۵۲۹	محاکمه خلیفه از طرف حضرت زهرا علیها السلام
۵۲۹	متن

۵۳۰	ترجمه
۵۳۱	توضیح مفردات
۵۳۱	دفاع از فدک با استناد به قرآن و سنت
۵۴۵	صدیقه طاهره علیها السلام و آنان که حق را یاری نکردند (انصار)
۵۴۵	متن
۵۴۶	ترجمه
۵۴۸	توضیح مفردات
۵۵۲	نیاکان انصار
۵۵۴	جان فشانی‌های انصار
۵۵۶	سرانجام انصار
۵۶۱	شرک بعد از ایمان
۵۶۳	موانع قیام
۵۶۳	گرایش به تن آسایی و دوری از حق
۵۶۵	رهایی از تنگنای معیشت و گشایش آن
۵۶۷	عدم قیام در راه حق
۵۷۰	ناامیدی حضرت زهرا از تأثیر پذیری انصار
۵۷۵	پاسخ خلیفه
۵۷۵	متن
۵۷۶	ترجمه
۵۷۷	توضیح مفردات
۵۷۸	هدف خلیفه از تواضع ظاهری
۵۸۰	بحثی درباره حدیث «نَحْنُ مَعَاشِرَةُ الْأَنْبِيَاءِ ...»
۵۸۰	مقام اول: سند روایت
۵۸۸	مقام دوم: دلالت حدیث

۵۹۱	پاسخ صدیقه طاهره رضی الله عنها
۵۹۱	متن
۵۹۱	ترجمه
۵۹۲	توضیح مفردات
۵۹۵	توطئه غصب فدک
۵۹۷	خلیفه و اجماع مسلمانان
۶۰۵	فاطمه رضی الله عنها و ایدم
۶۰۵	متن
۶۰۶	ترجمه
۶۰۷	توضیح مفردات
۶۰۸	تویخ انصار و مهاجرین
۶۱۱	فاطمه رضی الله عنها و علی رضی الله عنه
۶۱۱	متن
۶۱۱	ترجمه
۶۱۳	توضیح مفردات
۶۱۴	اشکال بر پرخاش حضرت زهرا رضی الله عنها در برابر حضرت علی رضی الله عنه
۶۱۵	پاسخ اول
۶۱۶	پاسخ دوم
۶۱۹	فاطمه رضی الله عنها و زنان انصار
۶۱۹	متن خطبه
۶۲۰	ترجمه
۶۲۲	شرح مفردات
۶۲۸	بحث در سند و مطالب کلی
۶۲۹	خلافت و وحی

۱. حدیث منزلت ۶۳۱
۲. حدیث ثقلین ۶۳۵
- عترت کیست؟ ۶۳۷
- چرا قریش به علی علیه السلام تمایل نداشت؟ ۶۳۹
- تنقیر در ذات خدا؟! ۶۴۳
- مقام علمی علی علیه السلام ۶۴۵
- پی آمد از جانب غلط! ۶۴۷
- عمر بن عبدالعزیز و لعن ۶۵۱
- فهرست‌ها ۶۵۳
- آیات ۶۵۵
- روایات ۶۶۷
- کسان ۶۷۷
- معصومان علیهم السلام ۶۸۹
- کتاب‌ها ۶۹۳
- مکان‌ها ۶۹۷
- اشعار ۶۹۹

پیش‌گفتار

فرزند عسکری علی، بیعت با بغة الهی

ما با اظهار برائت از صلیب و صلیب‌خیزان، با ناکسانی اعلان مخالفت می‌کنیم که از بیعت شما که بیعت الهی **بِیْعَةُ اللَّهِ** و **بِیْعَةُ مُحَمَّدٍ** بود، دست کشیده و انکار ولایت و خلافت نمودند؛ به منزلت والای شما ارج نهادند؛ با بی‌ریزی جستن از خاندان شما به فرعون‌های دوران خویش تقرب جستند و شما را از برپا داشتن این فرمان الهی و سد ثغور اسلامی و زدودن هر گونه شک و انکار و اصلاح و ترمیم هر ناموزنی و پاک ساختن اصول و فروع شریعت آسمانی از بدعت‌ها و سفسطه‌ها و سازش‌های دروغین مانع گشتند؛ فتنه‌ها برانگیختند؛ جنگ‌های خونین راه انداختند و سرانجام صحنه دل‌خراش و جان‌گداز طف را بر پا نمودند و سهم شما را از خمس به می‌گساری و عیاشی و بیت‌المال یتیمان و بیوه زنان را به رقاضان و دلقکان رساندند.

به فرومایگانی لعنت می‌فرستیم که رحلت پیامبر راستین **ﷺ** را فرصت شمردند و با آن‌که هنوز پیکر قدسی‌اش در بستر مرگ افتاده بود و صدیقه طاهره **ﷺ** با دیگر عزیزانش به سوگ وی نشسته‌گریه می‌کردند، به شکستن بیعت شما که به امر الهی - در غدیر خم - برقرار و استوار شده بود، شتافتند و به پیمان‌های محکم که به فرمان پروردگار عالم بسته شده بود و به امانت او - جل‌شأنه - که کوه‌های عظیم از حمل آن به زانو درآمده بودند لایه نمودند، خیانت ورزیدند.

بالأخص به نخستین ظالم و جهول عناد پیشه و فرومایه که از پذیرش سرانجام نیک حق، سر باز زد و به فرمان او عرب‌های نادان درنده خو و باقی ماندگان احزاب، به منزل نبوت و مهبط وحی و رسالت و جایگاه رفیع شاه ولایت و معدن وصایت و ولایت یورش بردند؛ عهد و پیمان نبوی را درباره برادرش - علم هدایت و آشکار کننده راه نجات از ضلالت - در هم شکستند؛ قلب آن بزرگوار را با آزدن یگانه دختر عزیز و ارجمندش جریحه دار ساختند؛ از یاری وصی و الامقماش دست برداشتند؛ منزلت عظیمش را سوار پنداشتند؛ برادری‌اش را با پیامبر گرامی (علیه السلام) منکر شدند؛ از دوستی‌اش رنج گردانیدند؛ ولایتش را انکار نمودند و سرانجام کار خلافت الهی را به آن‌جا رساندند که پلیدی فرومایه نیز که سرمایه‌ای جز رسوایی و نکبت؛ نداشتند به طمع نشستند.

دریغ! شاه ولایت را با بلعبر و شمشیر^۱ با قلبی آکنده از خشم و اسف به بیعت واداشتند! بیعتی که تاکنون و تا زمان ظهور منتقم حقیقی - صلوات الله و سلامه علیه - شومی آن، نه فقط مسلمانان بلکه همه جهانیان را فراگرفت و تخم گناه و نفاق و پلیدی را در مزرعه دل جهانیان کاشت. دستگاه ستمی که سلب اهل بیت را از خود راند و مقدار را به جرم حق‌گویی ترک گفت و لهجه صدق ابوذر را در سگمن سالی به صحرای خشک و بی‌آب و علف ریزه تبعید نمودند.

بیعتی که شکم عمار یاسر را با لگد دژخیمان خلافت و مردوران بنی‌عبد شمس از هم درید و احکام الهی را تغییر داد و مردمان فرومایه را فرمانروای مطلق جان و ناموس و اموال مسلمانان قرار داد و حرام الهی را به حلال آمیخت. بیعتی که حرمت اسلام و ایمان و خانه خدا را در هم شکسته، آن را ویران ساخت و سرانجام، سرزمین هجرت و منزل نبوت را مورد هجوم لشکریان بنی‌امیه قرار داد و دختران مهاجر و انصار را که نمونه عفت و پاکدامنی بودند از پوشش عفاف بیرون کشید و

۱. همان‌طور که، امام علی (علیه السلام) در جواب نامه معاویه می‌فرماید: اِنِّي كُنْتُ اَقَادُ كَمَا يُقَادُ الْجَمَلُ الْمَخْشُوشُ: مرا هم چون شتر رام شده می‌کشیدند (نهج البلاغه، نامه ۲۸).

به جرم دادخواهی پدران شان، بی‌عفت نمود و لباس ننگ بر اندام شان پوشانید و آزمندان دنیا پرست را در برانداختن خاندان نبوت و ریشه کن ساختن درخت بارور رسالت و اسیر کردن اهل حرم نبوت و کشتن یاوران دلیر و جان نثارانش تشویق و تحریص نمود.

آری این چنین، زادگان گناه و فجور، آتش کینه توزی و کفر خود را از راه جور به روشن دلان سپهر امامت فرو می‌نشانند. گذشت زمان محصول تلخ این درخت نامیمون را ظاهر ساخت: کشته شدن علی مرتضی (علیه السلام) در محراب عبادت؛ آسیب دیدن پهلو و نیلگون شدن صورت دختر حبیب خدا (علیه السلام) در دیدن کفن ریحانه پیغمبر با تیرهای جان‌گداز؛ بر جالی سی‌رفتن سر ریحانه دوش؛ در هم شکستن استخوان ساق‌های هفتمین پیشوا در کج زانوهای سرانجام محروم ساختن جامعه بشریت از دیدار رخسار تو.

انگیزه این شرح

در سال‌های قبل از ۱۳۴۲، در ایام فاطمیه اول در زنجان سه روز بازار تعطیل و مجالس عزا در اغلب مساجد شهر برگزار می‌شد و اکثر منابر مساجد را علمای میرز شهر اداره می‌کردند. و به همین مناسبت در مسجد جامع سید به روز مجلس عزا و سخنرانی منعقد می‌شد، و این حقیر سخنرانی می‌کرد، و اغلب، عنوان «حضرت زهرا» از خطبه حضرت زهرا (علیه السلام) بود.

در یکی از شب‌های فاطمیه در عالم رؤیا، نابغه دهر، حضرت آیه الله حاج شیخ محمد حسین غروی اصفهانی (علیه السلام) صاحب حاشیه بی‌نظیر کفایه آخوند خراسانی و مکاسب شیخ اعظم (علیه السلام) را، که در او ان تکلیف به دستور حضرت والد (علیه السلام) از ایشان تقلید می‌کردم، دیدم. ایشان به من فرمودند: از صدیقه طاهره (علیه السلام) برای شما دستوری دارم. ایشان به من فرمودند: به شما بگویم خطبه آن طاهره مرضیه (علیه السلام) را شرح کنید.

پس از برخاستن در این خواب که حاوی بشارت و دستور بود، از همان ایام

یادداشت‌هایی برداشتم و بعضی از قسمت‌های خطبه را چندین بار شرح کردم. بعد به پیشنهاد بعضی، این یادداشت‌ها را تلخیص نمودم و اکنون بدین صورت تقدیم خوانندگان گرامی می‌شود.

امیدوارم این سعی ناچیز مورد قبول قرین الشرف، صدیقه طاهره علیها السلام واقع شود.

آمین

در پایان، تذکر این نکته لازم است که برای تکمیل بحث، در بخش پایانی کتاب خطبه‌ای از حضرت فاطمه علیها السلام خطاب به زنان انصار آورده شده که روشنگر بسیاری از مسائل است.